

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**

Мін'юст

вул. Архітектора Городецького, 13, м. Київ, 01001

тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83

E-mail: callcentre@minjust.gov.ua,

themis@minjust.gov.ua,

Web: <http://www.minjust.gov.ua>,

код згідно з ЄДРПОУ 00015622

**Голові Комітету
Верховної Ради України
з питань правової політики
Денису МАСЛЮВУ**

**Щодо проєкту Закону
(реєстр. № 9308 від 19 травня 2023 року)**

Шановний Денисе Вячеславовичу!

Міністерство юстиції України у зв'язку з Вашим листом від 06 червня 2023 року № 04-26/03-2023/121665 опрацювало проєкт Закону України «Про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України, Господарського процесуального кодексу України та Кодексу адміністративного судочинства України щодо врегулювання питання подання доказів» (реєстр. № 9308 від 19 травня 2023 року) (далі – проєкт Закону), внесений на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України Плачковою Т.М. та іншими, і в межах компетенції повідомляє таке.

Проєктом Закону пропонується внести зміни до статті 83 Цивільного процесуального кодексу України (далі – ЦПК України), якими встановити, що позивач, особи, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб, повинні подати докази до початку розгляду справи по суті, а також, що відповідач, третя особа, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору, повинні подати суду докази до початку розгляду справи по суті.

Також передбачити, що у випадку встановлення нових фактичних обставин під час розгляду справи, що потребують уточнення та подання доказів, суд може дозволити учаснику справи подати докази разом з поясненням щодо обставин, які потребують уточнення, якщо визнає це необхідним.

Аналогічні положення проєктом Закону пропонується внести до статті 80 Господарського процесуального кодексу України (далі – ГПК України) та статті 79 Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС України).

СЕД АСКОД

Міністерство юстиції України

№ 79199/7608-1-23/11.5.1 від 19.06.2023

Підписувач Малюська Денис Леонтійович

Сертифікат 3ED5083160D8C59B04000000E04446007171D100

Дійсний з 20.02.2023 12:20:56 по 20.02.2024 12:20:56

Як вбачається з пояснювальної записки до проекту Закону, обґрунтуванням таких законодавчих ініціатив є те, що в разі виникнення необхідності подання доказів у випадках встановлення нових фактичних обставин під час розгляду справи, що потребують уточнення та подання нових доказів, вимога процесуального законодавства щодо подання доказів одночасно з поданням позовної заяви, відзиву або письмових пояснень третьої особи значно ускладнює справедливе та своєчасне вирішення спору та, як наслідок, сторона не отримує належного захисту порушеного права.

Міністерство юстиції України вважає недоцільним внесення запропонованих проектом Закону змін з огляду на таке.

Діюча норма статті 83 ЦПК України встановлює, що позивач, особи, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб, повинні подати докази разом з поданням позовної заяви.

Відповідач, третя особа, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору, повинні подати суду докази разом з поданням відзиву або письмових пояснень третьої особи.

Якщо доказ не може бути поданий у встановлений законом строк з об'єктивних причин, учасник справи повинен про це письмово повідомити суд та зазначити: доказ, який не може бути подано; причини, з яких доказ не може бути подано у зазначений строк; докази, які підтверджують, що особа здійснила всі залежні від неї дії, спрямовані на отримання вказаного доказу.

У випадку визнання поважними причин неподання учасником справи доказів у встановлений законом строк суд може встановити додатковий строк для подання вказаних доказів.

Докази, не подані у встановлений законом або судом строк, до розгляду судом не приймаються, крім випадку, коли особа, що їх подає, обґрунтувала неможливість їх подання у вказаний строк з причин, що не залежали від неї.

Також статтею 84 ЦПК України передбачено, що учасник справи у разі неможливості самостійно надати докази вправі подати клопотання про витребування доказів судом. Якщо таке клопотання заявлено з пропуском встановленого строку, суд залишає його без задоволення, крім випадку, коли особа, яка його подає, обґрунтує неможливість його подання у встановлений строк з причин, що не залежали від неї.

У клопотанні про витребування доказів повинно бути зазначено обставини, які може підтвердити цей доказ, або аргументи, які він може спростувати.

Слід зауважити, що відповідно до статті 189 ЦПК України завданнями підготовчого провадження є, зокрема, визначення обставин справи, які підлягають встановленню, та зібрання відповідних доказів.

Своєю чергою згідно зі статтею 197 ЦПК України у підготовчому засіданні суд з'ясовує, чи повідомили сторони про всі обставини справи, які їм відомі; чи надали сторони докази, на які вони посилаються у позові і відзиві, а також докази, витребувані судом, чи причини їх неподання; вирішує питання про витребування додаткових доказів та визначає строки їх подання, вирішує питання про забезпечення доказів, якщо ці питання не були вирішені раніше.

Отже, можливість подання сторонами доказів до початку розгляду справи по суті передбачена.

Крім того, відповідно до статті 223 ЦПК України суд відкладає розгляд справи в судовому засіданні в межах встановленого цим Кодексом строку, зокрема, з таких підстав: необхідність витребування нових доказів, у випадку коли учасник справи обґрунтував неможливість заявлення відповідного клопотання в межах підготовчого провадження; якщо суд визнає потрібним, щоб сторона, яка подала заяву про розгляд справи за її відсутності, дала особисті пояснення.

Аналогічні положення передбачено статтями 80, 81, 177, 182, 202 ГПК України та статтями 79, 80, 173, 180, 205 КАС України.

Також згідно зі статтею 243 ЦПК України та статтею 226 КАС України, якщо під час судових дебатів виникає необхідність з'ясування нових обставин, що мають значення для справи, або дослідження нових доказів, суд постановляє ухвалу про повернення до з'ясування обставин у справі.

Враховуючи наведене, чинними нормами процесуального законодавства передбачена можливість подання доказів як до початку розгляду справи по суті, так і під час розгляду судової справи. При цьому такі механізми спрямовані на забезпечення своєчасного подання суду доказів, оперативності розгляду судових справ і гарантують дотримання принципів розумності строків розгляду справи судом та неприпустимості зловживання процесуальними правами.

З повагою

Міністр

Денис МАЛЮСЬКА